

MINISTERUL
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА,
РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ И
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005 mun.Chișinău, str. Constantin Tănase, 9
Tel. 20 45 79; Fax 22 07 48, E-mail: cancelaria@madrm.gov.md, WEB: www.madrm.gov.md

15.02.2021 Nr. 16-07/599
La nr. 01-13/2-308 din 26.01.2021

Agencia Națională pentru
Sănătate Publică

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului prezintă realizarea obiectivelor Programului Național privind implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 1063/2016 la componenta de mediu.

În anul 2020 au fost aprobate 8 acte normative, respectiv:

1. Hotărîrea Guvernului nr. 90 din 19 februarie 2020 cu privire la modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemele de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale.
2. Metodologia privind delimitarea aglomerărilor (Anexa nr. 8 la Hotărîrea Guvernului nr. 950/2013, modificată prin Hotărîrea Guvernului nr. 90/2020).
3. Hotărîrea Guvernului nr. 763 din 7 octombrie 2020 cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile și zonelor sensibile la nutrienți.
4. Hotărîrea Guvernului nr. 562 din 31 iulie 2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului la inundații.
5. Hotărîrea Guvernului nr. 442 din 1 iulie 2020 pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 199/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028). A fost elaborat un nou Plan de acțiuni pentru perioada ulterioară 2020-2024, care va asigura implementarea obiectivelor stabilite în scopul dezvoltării sectorului de alimentație cu apă și sanitație.
6. Hotărîrea Guvernului nr. 611 din 12.08.2020 cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. II la Acordul dintre Ministerul Mediului al Republicii Moldova, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare și Agenția Austriacă pentru Cooperare privind implementarea Proiectului "Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație în Republicii Moldova", (faza 01), semnat la 13 mai 2016.
7. Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 63 din 5 martie 2020 cu privire la aprobarea componenței Comitetelor districtelor bazinelor hidrografice Nistru, Dunărea - Prut și Marea Neagră.
8. Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 160 din 27 iulie 2020 cu privire la aprobarea Codului de bune practici agricole privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Scopul Codului de bune practici reiese din importanța protecției resurselor acvatice expuse poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prin propunerea unor metode alternative de aplicare a îngrășămintelor chimice utilizate de producătorii agricoli, pentru a diminua efectul negativ al nitraților asupra mediului ambiant, și în special, asupra resurselor acvatice.

În cadrul proiectului GEF privind cooperarea transfrontalieră și gestionarea integrată a resurselor de apă în bazinul fluviului Nistru au fost consolidate relațiile moldo-ucrainene și au fost identificate metode eficiente de gestionare comună a bazinului. Unul dintre principalele obiective ale acestui proiect a fost elaborarea analizei diagnostice transfrontaliere și a programului strategic de acțiuni pentru gestionarea durabilă comună a apelor fluviului Nistru. Scopul acestui program strategic constă în reducerea impactului antropogen asupra apelor de suprafață și subterane din bazinul hidrografic Nistru pentru ambele țări.

În cadrul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova”, susținut de Agenția Elvețiană de Cooperare și Dezvoltare și Agenția Austriacă de Dezvoltare s-au realizat următoarele măsuri:

- Create 9 Comitete sub-bazinale și elaborate 3 Planuri de gestionare pentru sub-bazine, în cadrul Programului de granturi pentru ONG-uri.
- Realizate acțiuni prioritare din Planurile de management al districtelor bazinelor hidrografice Nistru și Dunărea-Prut și Marea Neagră:
 - Elaborate 6 Planuri de plantare a fișiiilor de protecție pentru 6 râuri și inițiate lucrări de implementare a acestora (plantate cca 50 ha de fișii de protecție);
 - Delimitate zonele protejate conform Directivei Cadru Apa 2000/60/CEE (DCA) și prevederilor legislației naționale;
 - Delimitate fișiile de protecție a apei de-a lungul lacurilor de acumulare Ghidighici și Costești-Stânca și evaluată starea de mediu a fișiiilor de protecție.
- Lansat noul Program de Granturi pentru ONG-uri pentru a susține activitatea Comitetelor sub-bazinale create în cadrul proiectului (Faza I – 11 proiecte finalizate, Faza II – 6 proiecte în derulare).
- ✓ În domeniul Sisteme Informaționale
- Aprobare Conceptul Sistemului Informațional Automatizat „Cadastrul de Stat al Apelor” și inițiată dezvoltarea sistemului.
 - Creată baza de date privind zonele protejate conforme DCA (transpusă prin actele naționale).
 - Creat Sistemul Informațional „Registrul construcțiilor hidrotehnice”.
 - Dezvoltată harta electronică a rețelei hidrografice a Republicii Moldova.
 - Inventariate 4.000 de baraje pe lacurile de acumulare din țară.
 - Desfășurat proiectul-pilot de inventariere a sondelor în r. Orhei.
 - Achiziționate și instalate 63 de senzori automați pentru monitorizarea apelor subterane.
- ✓ Instruiri
- Instruiți 400 de reprezentanți ai operatorilor serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare (AAC) la centrul de instruire al S.A. „Apa-Vital” Iași, privind managementul și exploatarea sistemelor de AAC, protecția muncii în cadrul operatorilor serviciilor de AAC, etc (8 module).
 - Cursuri de recalificare pentru 62 de specialiști din cadrul operatorilor serviciilor AAC la Centrul de Formare Continuă al UTM (Modulul „Întreținerea și operarea sistemelor AAC”).
 - Organizarea și desfășurarea a 4 instruirii pentru membrii Comitetelor și sub-comitetelor bazinale privind DCA, planificarea, monitorizarea și implementarea Planurilor de management a bazinelor hidrografice, managementul integrat al resurselor de apă și managementul riscului la inundații și secetă.
 - De asemenea, în cadrul Componentei 1 a proiectului au fost achiziționate și instalate 26 de pompe submersibile și 2 stații de ridicare a presiunii în 10 localități din țară pentru a spori cu cca 30% eficiența energetică a procesului de alimentare cu apă a populației.

La 19 noiembrie 2020 a avut loc a șasea ședință a Comitetului de Coordonare a Dialogului Național de Politici privind Gestionarea Integrată a Resurselor de Apă în Republica Moldova, prin intermediul

platformei ZOOM, organizată de programul "Inițiativa Uniunii Europene pentru Apă plus (EUWI +)" și de OCDE. Au fost menționate:

- reformele și acțiunile de dezvoltare a capacităților instituționale atât la nivel național, cât și la nivel de bazin hidrografic;
- îmbunătățirea documentelor de politici și practicilor în domeniul apei, inclusiv în contextul transfrontalier;
- actualizarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2030) și elaborarea unui nou Plan de acțiuni pe termen mediu pentru punerea în aplicare a strategiei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 01 iulie 2020;
- elaborarea și aprobarea noilor norme pentru proiectarea și construcția sistemelor de alimentare cu apă potabilă la scară mică, cu o capacitate de până la 200 m³ pe zi (Cod aprobat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii prin Ordinul nr. 162 din 01 septembrie 2020);
- activitatea comitetelor din districtele bazinelor hidrografice Nistru și Dunăre-Prut și Marea Neagră și a Comisiei pentru utilizarea durabilă și protecția bazinului hidrografic Nistru. S-a salutat elaborarea Planului de gestionare a districtului hidrografic Dunăre - Prut și Marea Neagră (ciclul II 2022-2027);
- inițierea elaborării Master Planului de alimentare cu apă și sanitație în sub-bazinul râului Nîrnova;
- pregătirea personalului și investițiile privind procurarea echipamentelor moderne pentru dezvoltarea Laboratorului de referință al Agenției de Mediu, care asigură monitorizarea calității apelor de suprafață și subterane;
- activitățile proiectului „Mă Implic” de a sprijini activitățile destinate sporirii accesului la sisteme de alimentare cu apă și sanitație în localitățile rurale din Moldova în 2021-2023, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare;
- prioritățile de dezvoltare a sectorului de alimentare cu apă și sanitație.

Cu suportul Băncii Mondiale este inițiat proiectul în domeniul Securității aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova. Obiectivul de dezvoltare al proiectului ține de creșterea accesului la serviciile de alimentare cu apă și canalizare gestionate în condiții de siguranță într-un număr selectat de zone rurale și orașe mici și de a consolida capacitățile instituționale la nivel local și național pentru prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare. Obiectivele proiectului sunt în concordanță cu recuperarea de la pandemia COVID-19 și vor spori rezistența pe viitor.

Cu suportul proiectului regional susținut de Uniunea Europeană „Inițiativa pentru apă a Uniunii Europene Plus” (EUWI+) pentru țările Parteneriatului Estic a fost realizat un studiu privind utilizarea instrumentelor economice de gestionare a resurselor de apă și sisteme de infrastructură, inclusiv compensarea monetară pentru deteriorarea resurselor și a corpurilor de apă. În anul 2020, de către experții EUWI+ în colaborare cu experții locali de la Academia de Studii Economice a Moldovei și instituțiile locale au fost elaborate materiale pentru instruirea în domeniul utilizării instrumentelor economice pentru resursele de apă și testarea materialelor – pilot.

A fost livrat pentru laboratorul de referință mai multe echipamente de performanță pentru creșterea capacității. În ianuarie - februarie 2020 după instalarea echipamentului (complex spectrometric cu absorbție atomică și alte) au fost organizate instruirii și traininguri pe echipamente livrate. De asemenea, a fost procurat laboratorului pentru monitorizarea hidrobiologică a apelor de suprafață din cadrul Agenției de Mediu echipament pentru monitoringul hidrobiologic (microscopie moderne), și s-a realizat expediția hidrochimică și hidrobiologică în districtul hidrografic Dunărea - Prut și Marea Neagră pentru organizarea instruirilor în domeniul implementării monitoringului investigativ conform DCA. În scopul îmbunătățirii monitoringului apelor subterane au fost forate 3 sonde adiționale de monitorizare în r. Taraclia, s. Balabanu, UTA Găgăuzia, s. Congaz și în r. Glodeni s. Petrușea. A fost elaborat proiectul programului de monitoring al apelor de suprafață și subterane pentru districtul bazinului hidrografic Dunărea - Prut și Marea Neagră (pentru planul de gestionare ciclul II 2022-2027).

În anul 2020 din Fondul Ecologic Național au fost aprobate pe domeniu alimentare cu apă și sanitație proiecte în valoare de 306 605 mii lei, executate 228 520,40 mii lei.

Proiecte finalizate:

1	Proiectul desfășurat în localitatea Geamăna, raionul Anenii Noi, de construcție a turnului de apă și forare a sondei arteziene, finanțat în 2 etape	Turn de apă - 1
Sonda - 1
2	Proiectul desfășurat în orașul Dondușeni de reconstrucție a stației de epurare și a sistemului de canalizare, finanțat în 2 etape	Stație de epurare reconstruită - 1
Nr. locuitori conectați suplimentar - 500
3	Proiectul desfășurat în localitatea Florițoaia Veche și Florițoaia Nouă, raionul Ungheni, de construcție a sistemului de aprovizionare cu apă, finanțat în 3 etape	Km apeduct - 35
Gospodării conectate la apeduct - 300
Obiecte sociale conectate - 9
Stație de pompare - 1
4	Proiectul desfășurat în orașul Ocnița de reconstrucție a rețelelor de canalizare, etapă unică	Km rețele de canalizare reabilite - 7
Nr. locuitori reconectați - 6200
5	Proiectul desfășurat în localitatea Ciulucani, raionul Telenești, de renovare și modernizare a sistemului de apeduct din sat, finanțat în 5 etape	Km apeduct
Gospodării conectate la apeduct - 360
Obiecte sociale conectate - 7
Turn de apă - 2
Sonde - 2
Stație de tratare - 1
Stație de pompare - 1
6	Proiectul desfășurat în localitatea Tîrnova, raionul Edineț, de construcție a sistemului de apeduct, finanțat în 2 etape	Gospodării conectate la apeduct - 365
Km apeduct - 23
Obiecte sociale conectate - 5
Stație de pompare - 1
7	Proiectul desfășurat în localitatea Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, de reconstrucție a sistemului de canalizare în cartierul vechi al orașului, 4 etape	Km sistem canalizare reconstruit - 5,69
Nr. gospodăriilor conectate - 367
Obiecte sociale conectate - 6
8	Proiectul desfășurat în localitățile Grinăuți-Moldova și Rediul Mare, raionul Ocnița, de construcție a sistemului de apeduct, finanțat în 3 etape	Km apeduct - 10,7
Turn de apă - 1
Stație pompare - 1
Sondă - 1
Gospodării conectate - 166
9	Proiectul desfășurat în localitatea Hîjdieni, raionul Glodeni, sistem de alimentare cu apă, etapă unică	Km apeduct - 2,600
Turn de apă - 1
Gospodării conectate - 160
Sondă - 1

10	Proiectul desfășurat în satul Burlănești, raionul Edineț, de construcție a sistemului de asigurare cu apă a localității	Km apeduct - 10 Turn de apă - 1 Gospodării conectate - 180 Obiecte sociale - 3
----	---	---

Din Fondul Național de Dezvoltare Regională, în anul 2020, au fost în proces de implementare 9 proiecte de alimentare cu apă și sanitație pentru implementarea cărora au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 64,90 milioane lei, dintre care în perioada de raportare au fost valorificați cca 57,87 milioane lei.

Astfel, în urma implementării proiectelor pentru dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare au fost atinși următorii indicatori:

- ☐ apeduct construit – 64,8 km;
- ☐ stații de pompare a apei potabile – 1;
- ☐ castele de apă potabilă construite – 1;
- ☐ rețele de canalizare construite – 0,4 km;

Prin realizarea acestor obiective a fost creat acces la servicii de alimentare cu apă și canalizare pentru cca 32 mii locuitori din 11 localități.

În anul 2020 au fost finalizate 5 proiecte de dezvoltare a infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare. Totodată, cu suportul UE, prin intermediul GIZ, au fost desfășurate procedurile de licitație publică pentru 7 proiecte de alimentare cu apă și canalizare, cu un cost total de cca 22 milioane euro, implementate în Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud. Pentru 6 proiecte au fost semnate contractele de achiziții și au demarat lucrările. În cadrul proiectului din or. Edineț urmează desfășurarea repetată a licitației, desemnarea câștigătorului și demararea lucrărilor.

În această perioadă a continuat implementarea proiectelor de alimentare cu apă în raionul Cahul și construcția apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași, finanțate de către Guvernul Germaniei și UE, prin intermediul KfW.

În cadrul proiectului din raionul Cahul (alocat: Guvernul Germaniei – 23,5 milioane euro, UE – 10,124 milioane euro, grant) în anul 2020 a continuat procesul de elaborare a documentației tehnice de proiect. A fost desfășurată procedura de licitație pentru construcția noii stații de epurare a apelor uzate din Cahul. Aceasta a eșuat. Urmează desfășurarea repetată a licitației.

În cadrul proiectului de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași (alocat: Guvernul Germaniei – 15 milioane euro, grant), a fost semnat Acordul Separat, la Acordul de Finanțare din mai 2019, privind implementarea proiectului. A fost desfășurată licitația pentru achiziționarea consultanței, care are sarcina de a acorda suportul și ghidarea pe întreaga perioadă de implementare a proiectului, precum și de a elabora documentația tehnică de proiect. Urmează inițierea procesului de elaborare a documentației tehnice de proiect.

Secretar de stat

Ghenadie IURCO